

L'ESCOLA GRADUADA ALS ANYS DE LA GUERRA CIVIL (1936-1939)

ISABEL MARIA GONZÁLEZ BLANCO
JUAN FERNÁNDEZ HERNÁNDEZ

El centre educatiu de l'Escola Graduada va ésser sovint objecte d'interès a les actes de l'Ajuntament d'Inca. Les notícies que se n'han recopilat giren, majoritàriament, entorn al solar on es tenia la intenció d'ubicar-la -el qual, finalment, fou desestimat per a l'esmentat objectiu-. També hi ha informacions que tracten d'alguns arranjaments i millores a l'edifici i altres que s'ocupen del lloguer d'un piano per a la seva utilització en aquesta escola.

El 6 de març de 1936 apareix una primera referència a les actes, a la qual l'interventor notificà l'existència d'un projecte de pressupost extraordinari dirigit a la construcció de l'Escola Graduada, el qual "fue aceptado, acordando darle la tramitación ordinaria".

La següent informació en què es menciona aquest centre educatiu sorgí el dia 26 de juny de 1936, i en ella se'ns dona a conèixer que, a proposta del batle, es va acordar llogar un piano per a l'Escola Graduada de nins. Es comentà, a més a més, l'existència d'un oferiment de Jaime Jenestra de Moscarí (Selva) -que era el propietari de l'instrument- per quinze pessetes mensuals, "y si se quiere adquirir dicho piano lo vendería por mil cien pesetas, acordando alquilarlo de momento".

No és fins al 13 de gener de 1937, ja començada la Guerra Civil espanyola, quan tornà a aparèixer una novetat relacionada amb l'Escola Graduada. En aquesta ocasió el Sr. Beltrán, un dels gestors de l'Ajuntament, va tractar la possibilitat de demanar la "cesividad de la compra del solar de la Escuela Graduada", de manera que aquest deixés d'ésser propietat de l'Ajuntament. El batle va manifestar al respecte que no considerava convenient

1 Vegeu: "Acta de las Sesiones del Ayuntamiento de Inca. Año 1936. Sesión del día 6 de Marzo de 1936", a *Libro de Actas Ayuntamiento Pleno del 3-1-1936 a 30-12-1938*, manuscrita, p. 20, signada per Miguel Beltrán (batle), L. Maicas (regidor), P. P. Capó (regidor), B. Rubert (regidor), A. Martínez (regidor), J. Figuerola (regidor), A. Mateu (regidor), L. Reus (regidor), L. Marqués (regidor) i José Siquier (secretari), sense catalogar, de l'Arxiu Municipal d'Inca (AMI).

2 Vegeu: "Acta de las Sesiones del Ayuntamiento de Inca. Año 1936. Sesión del día 26 de Junio de 1936", a *Libro de Actas Ayuntamiento Pleno del 3-1-1936 a 30-12-1938*, manuscrita, p. 53, signada per Pedro P. Capó (batle), Figuerola (regidor), Martínez (regidor), Mateu (regidor) i Siquier (secretari), sense catalogar, de l'AMI.

vendre aquest terreny -situat en la Barriada de Son Net- i opinà que podria ser d'alguna utilitat qualque dia.³ Malgrat tot, això no va tenir lloc i dos anys més tard, el dia 21 d'abril de 1939, es va acordar sol·licitar de "l'Exmo Sr. Ministro de la Gobernación" autorització per a la venda del solar. Las raons que s'hi varen argumentar eren les següents:

"... dicho solar es impropio para el fin a que se destinaba, por resultar muy escentrico y de difícil acceso, por no estar abiertas las vías de comunicación con el mismo lo que supone un gasto de consideración."⁴

Setmanes després, el dia 31 de maig de 1939, es va tornar a fer esment d'aquest tema, arran que un dels gestors, Juan Erasmo, "interesó que se solicite la autorización para la venta del solar de la Escuela Graduada, como está ya acordado."⁵

Passats alguns mesos, a l'Acta del dia 9 d'agost de 1939, se'ns donà a conèixer l'acord efectuat per a realitzar un blanqueig extraordinari a l'edifici de l'escola, situat en el carrer de Dureta⁶. Aquest tema tornà a ésser tractat el dia 23 del mateix mes, quan el Sr. Fullana (gestor de l'Ajuntament) va donar compte d'haver visitat aquest edifici, al qual considerava que calia realitzar algunes obres ("corrido de tabiques") per a poder ésser habilitat, "acordando hacerlas". Aquest dia també es va esmentar el tema del solar i es va donar compte d'un ofici del governador civil, el qual remetia la instància de la Batllia referida a l'esmentat terreny (elevada al ministre de Governació i que demanava autorització per a la seva venda) amb la finalitat que es justificués la seva inutilitat. I és aquesta la darrera informació que trobam dins el període de temps que recull aquest treball referent a l'Escola Graduada⁷.

3 Vegeu: "Acta de las Sesiones del Ayuntamiento de Inca. Año 1937. Sesión del día 13 de Enero de 1937", a *Libro de Actas Ayuntamiento Pleno del 3-1-1936 a 30-12-1938*, manuscrita, p. 90, signada per Juan Erasmo (batlle), B. Ferrer (gestor), G. Bisellach (gestor), A. Beltrán (gestor), B. Caldentey (gestor), A. Aguiló (gestor) i J. Siquier (secretari), sense catalogar, de l'AMI.

4 Vegeu: "Acta de las Sesiones del Ayuntamiento de Inca. Año 1939. Sesión del día 21 de Abril de 1939", a *Libro de Actas Ayuntamiento Pleno del 4-1-1939 a 29-12-1943*, mecanografiada, sense numerar, signada per Lorenzo Fluxá (batlle), Erasmo (gestor), Figuerola (gestor), Beltrán (gestor), Socias A. (gestor), Busquets (gestor), Alcina (gestor), Mir (gestor) i Siquier (secretari), sense catalogar, de l'AMI.

5 Vegeu: "Acta de las Sesiones del Ayuntamiento de Inca. Año 1939. Sesión del día 31 de Mayo de 1939", a *Libro de Actas Ayuntamiento Pleno del 4-1-1939 a 29-12-1943*, mecanografiada, sense numerar, signada per Lorenzo Fluxá (batlle), Daviu (gestor), Socias A. (gestor), Fullana (gestor), Alcina (gestor), Alcina (gestor), Mir (gestor) i Siquier (secretari), sense catalogar, de l'AMI.

6 Vegeu: "Acta de las Sesiones del Ayuntamiento de Inca. Año 1939. Sesión del día 9 de Agosto de 1939", a *Libro de Actas Ayuntamiento Pleno del 4-1-1939 a 29-12-1943*, mecanografiada, sense numerar, signada per Lorenzo Fluxá (batlle), Erasmo (gestor), Beltrán (gestor), Fullana (gestor), Alcina (gestor), Busquets (gestor) i Siquier (secretari), sense catalogar, de l'AMI.

7 Vegeu: "Acta de las Sesiones del Ayuntamiento de Inca. Año 1939. Sesión del día 23 de Agosto de 1939", a *Libro de Actas Ayuntamiento Pleno del 4-1-1939 a 29-12-1943*, mecanografiada, sense numerar, signada per Lorenzo Fluxá (batlle), Erasmo (gestor), Figuerola (gestor), Beltrán (gestor), Fullana (gestor), Busquets (gestor), Alcina (gestor) i Siquier (secretari), sense catalogar, de l'AMI.